

Kiadja: A MAGYAR FÖLDMIVELÉSÜGYI MINISZTERIUM
AZ „ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET“ HIVATALOS KÖZLÖNYE

MEGJELENIK egyelőre minden hó közepén.
Az Országos Halászati Egyesület tagjai ingyen kapják.
Nemtagoknak előfizetési díj: Egész évre 6 K, fél évre 3 K

Szerkeszti: RÉPÁSSY MIKLÓS.
Szerkesztőség: Budapest, Földmiv. minisztérium (V., Országház-tér II. sz., II. em.).
A lapra vonatkozó mindennemű közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Hirdetéseket a lap számára a „Pátria“ r.-t. Budapest, Üllői-út 25. vesz fel.

TARTALOM: Hivatalos rész. — A baktériumok szerepe a halastavak műtrágyázásánál. *Dr. Unger Emil.* — A gémfélék és a halászat. (Folytatás és vége.) *Simonffy Gyula.* — Régebbi jogesetek. (Folytatás.) — Társulatok. Egyesületek. — Vegyesek. — Hivatalos árjegyzés. — Hirdetések.

A földművelésügyi minisztérium halászati osztálya s az Országos Halászati Felügyelőség az eddig V., Sziget-u. 5. sz. alatt lévő helyiségek-ből szeptember hó végével átköltöztek a földművelésügyi minisztérium központi épületébe: V., Országház-tér 11. sz. s ott a II. emeleten, 212., illetőleg 222. ajtószám alatt nyertek elhelyezést.

HIVATALOS RÉSZ.

Kivonat

a m. kir. pénzügyminiszter 79.200/1920. számú, a némely illeték, továbbá az értékpapírforgalmi adó (tőzsde) és a játékkártyabélyeg felemeléséről szóló 1920. évi XXIV. törvényzikk életbeléptetéséről és végrehajtásáról szóló rendeletéből. *)

A némely illeték, továbbá az értékpapírforgalmi adó (tőzsdeadó) és a játékkártyabélyeg felemeléséről szóló 1920. évi XXIV. törvényzikk életbeléptetésének napjaul, — a törvény 49. §-ában nyert felhatalmazás alapján, — a törvénykezési illetékre vonatkozó 27—43. §-ok kivételével 1920. évi október 1-ét, a 27—43. §-ok életbeléptetésének napjaul pedig 1920. évi október 15-ét állapítom meg.

2. §. A T. 2. §-a **) az állandó illeték alá eső okiratok illetékét általában az eddigi illeték ötszörösére, az okiratok második és többi lveire és példányaira az illetéki díjjegyzék 50. tételében megállapított illetékeknél pedig kétszeresre emeli fel.

3. §. A T. 2. §-ának rendelkezése folytán a bélyeges kincstári úrlapon kiállítandó vasúti fuvarlevelek, halászati jegyek és igérvényjegyek illetéke is az eddigi illeték ötszörösére emelkedik.

A jelenleg forgalomban levő kincstári úrlapok értéke tehát 1920. évi október 1-től kezdve a lerovandó illetéktételnek már csak egyötöd részét fogja fedezni. Új úrlapok pedig egyelőre nem kerülnek forgalomba. Ennélfogva a T. 24. §-ának 2. bekezdésében foglalt fel-

hatalmazás alapján elrendelem, hogy az előző. bekezdésben említett okiratok további intézkedéséig 1920. évi október 1-je után is a jelenleg használatban levő kincstári úrlapokon állíttassanak ki s a lerovandó magasabb illetéktételnek az a része, amely az úrlap bélyegértékét meghaladja, kincstári bélyegjegyek felhasználásával rovassek le.

A halászati jegyeknél, ha a kiállító hatóságnak nem állanak rendelkezésére olyan úrlapok, a melyeket a kincstári bélyeganyagot kezelő hivatal az ennek a rendeletnek 11. §-ában a marhalevel-úrlapokra nézve előírt eljárás megfelelő alkalmazásával már kellően felbélyegezett, a 16 K, illetve 4 K illetékkülönbözetnek megfelelő értékű bélyegjegyeket a halászati jegy kiadását kérő felek tartoznak az úrlapon leróni. Az így lerótt bélyegjegyeket a halászati jegyet kiállító hatóság bélyegzőjével kell hivatalosan felülbélyegezni.

Budapest, 1920. szeptember 27-én.

Dr. báró Korányi Frigyes s. k.,
m. kir. pénzügyminiszter.

A baktériumok szerepe a halastavak műtrágyázásánál.

Hosszú évek munkája kellett ahhoz, hogy a halastavak műtrágyázása bonyolódott problémájának megoldásához közelebb juthasson a halászati biológia. Az előmunkálatok elvégzésében — úgy hiszszük — mindenestre a wienbach-i kísérleti telepnek jut az elsőség. Itt mutatták ki *Hofer* és kiváló munkatársai, hogy a baktériumoknak igen nagy, sőt tán döntő szerepük van abban, hogy a tóba adagolt műtrágyával elérheti-e célját a tógazda, hogy sikerül-e a műtrágyában levő s a vízben feloldódó táplálóanyagokat a tó életfolyamatába olyképpen bekapcsolni, hogy ezek a táplálóanyagok végső fokon a halak természetes táplálékát szaporítsák.

Ez a felfedezés még az azóta — sajnos — már elhunyt *Hofer* professzor idejéből való. A nitrogéntartalmú műtrágya (chilisalétrom, ammóniumsulfát) sorsá-

*) L. Budapesti Közlöny 1920. szeptember 28-i 222. számát.

**) T. = 1920. évi XXIV. t.-cz.; közzétételt a Budapesti Közlöny 1920. szeptember 24-i 219. számában.

nak tanulmányozása közben ugyanis Wielenbachban megállapítást nyert, hogy ez az értékes anyag sok esetben haszontalanul vesz részt a tó életfolyamataiban. Sikertelenül ugyanis bakteriológiai vizsgálattal megállapítani, hogy sok esetben a tó vizében oly nagy mennyiségű *denitrifikáló baktérium* volt jelen, hogy ezek a víz nitrogéntartalmú vegyületeit elbontották s az értékes nitrogén gáz alakban a levegőbe elillant!

Ezzel ellentétben, mint az a bakteriológiában régóta ismeretes, vannak *nitrifikáló baktériumok* is. Más esetben, más tavakban éppen ilyenek lehetnek nagy számban jelen. Ezeknek a baktériumoknak az előbbiekkel éppen ellenkező tulajdonságuk van: képesek arra, hogy a levegő nitrogénjét megkössék s ebből szerves vegyületeket készítsenek! Világos már most, hogy ha valamely tóban ez utóbbi természetű baktériumfajok erősen túlsúlyban vannak az előbb említett denitrifikáló baktériumokkal szemben, akkor a nitrogéntrágya érvényesülhet, de *főlölesleges* is lehet, mert hiszen a nitrogént a baktériumok a levegőből *ingyen* kapják, ez az elem a levegőben korlátlan mennyiségben rendelkezésre áll. Az elmondottak után főlölesleges is tán említünk, hogy a halastóban a mi szempontunkból a denitrifikáló baktériumok károsaknak, a nitrifikálók pedig hasznosaknak tekinthetők.

Ilyen megállapítások után Wielenbachban a figyelem a nitrogéntrágyázásról a foszfortrágyázásra terelődött. Régebbi idő óta ismeretes már, hogy a foszfor azon nélkülözhetetlen anyagok egyike, mely a tóvizben minimális mennyiségben lévén jelen, az ú. n. minimum-törvény szerint korlátot állít a többi, nagy mennyiségben jelenlevő táplálékanyag hasznosításának is a tó életfolyamatában. Ezért a foszfortrágyázás az eddigi kísérletek eredménye szerint igen hálás dolognak mutatkozik. Wielenbachban arra a tapasztalatra jutottak újabbban, hogy a foszfortrágyázás kedvező hatása még a rákövetkező évben is teljes mértékben érvényre jut. Úgy látszik, hogy a nitrifikáló és denitrifikáló baktériumokkal szerzett régebbi tapasztalatokon okulva, itt is a baktériumok valamilyen még eddig ismeretlen szerepére gondolnak a wielenbachi kísérletezők *Demoll* tanár vezetésével.*) Azt gyanítják, hogy a vassal vegyült, nehezen oldódó foszforvegyületek talán vassbaktériumok közvetítésével könnyebben oldódó vegyületekké alakulnak át lassankint s így baktériumoknak lenne köszönhető a foszfor fokozatos feltárása is. Sőt az is lehetséges, hogy a tóba adagolt foszfor igen jelentékeny mennyiségben baktériumok testébe kerül s így szervezetről-szervezetre, számtalan generáción keresztül vesz részt a tó életfolyamataiban, anélkül, hogy a tó talajában anorganikus formában összegyűlemlenék. Ilyen irányú vizsgálatok már folynak is Wielenbachban, valamint kutatják a régebbi felfedezésnek, a nitrifikáló és denitrifikáló baktériumok szerepének részletkérdéseit is. Azt a kérdést ugyanis, hogy miképpen lehetne a káros denitrifikáló természetűeket a tóból távoltartani s a hasznos nitrogénygyűjtő tulajdonságúak megtelepedését és elszaporodását előmozdítani?

Reinsch vizsgálatai azt mutatták ki, hogy a vízínövényeken megtelepedő makrofauna jellemző az egyes vízínövényekre. (T. i., hogy pl. a nádon más állatfajok, rovarlárva, férgek stb. szoktak tanyázni, mint pl. hínárnövényeken.) Ebből valószínűleg az is következik, hogy a mikrofauna és a mikroflóra is más és más lesz.

*) Allgemeine Fischerei-Zeitung, 1920. p. 151—154. Bericht über die Düngungsversuche im Hofer-Institut.

Elképzelhető tehát, hogy a nitrogénygyűjtő baktériumoknak kedvező környezetet lehet adni bizonyos vízínövények kultiválásával, míg a denitrifikáló baktériumok elhatalmasodását meg lehetne akadályozni, ha az ezeknek kedvező megtelepedést biztosító vízínövényfajokat a tóból kiirtjuk. Wielenbachban ilyen irányban is tapogatóznak már. Lehet, hogy jövőre meglepő eredményeket fogunk hallani. De ha nem is, az ilyen alapos, költséget és munkát nem kímélő kutatásoknak előbb-utóbb mindenesetre meglesz a gyakorlati hasznuk is.

Dr. Unger Emil.

A gémfélék és a halászat.

Irta: Simonffy Gyula.

(Folyt. és vége.)

Cikkem olyasói között bizonyára akadtak olyanok, a kiket érdekelni fog ez a kérdés, hogy emberi táplálkozás, illetve konyhai czéla mennyire alkalmas a gémhús s hogy kell azt a fenti célra elkészíteni? E kérdés iránt megnyilvánuló érdeklődésen — a mai nagy hússzükség és drágaság mellett —, de egyébként sem lehet csodálkozni, ha meggondoljuk, hogy az emberiségnek bizonyos ételekhez való ragaszkodása s előszeretete jórészt faji, nemzeti vagy egyéni szokáson alapszik.

Magyar emberektől is hallottam már dicsérni a gémhúst, hogy annak peccsenyéje milyen ízletes. A háborús évek alatt hallottam többek közt egy Alsódonamentén lakó gazdasági tisztról, a ki külső munkái alkalmával ebédjét vagy vacsoráját azzal biztosította, hogy reggelként a gémtelep gémei közül egyet-egyet lelőtt s azt elkészítette; állítólag igen jó pörkölteket evett belőle.

A kik nem túlságosan finnyások vagy előítéletesek, mindenesetre igen helyesen teszik, ha megpróbálják a gémhús elkészítését s megízlelését s ha tapasztalataikat közlik a nyilvánossággal. Még a vadászok közül is kevesen tudják, jó magam azonban már tapasztalásból állíthatom, hogy pl. a szárcsa pörköltnek, levesnek vagy vadszószos peccsenyének megfelelően elkészítve, milyen pompás jó eledel. S ha ez így van, akkor indokolt-e a „szegény“ gémet annyira lenézni?

Leggyakrabban hallható ellenvetés az, hogy a gémhús „halízú“ és „kemény“, de jellemző, hogy rendszeren azoktól hallja az ember ezt a véleményt, a kik gémpeccsenyét soha még nem kóstoltak.

Úgy vélem, hogy a miképpen a szárcsát, a vízityúkot stb., azonképpen emberi táplálékra alkalmas módon a gémet is el lehet készíteni.

Szükséges azonban tudni, hogy miképp az előbbieket, úgy a gémeiket is elkészítés előtt nem kopsasztani, hanem mint a szörmés vadat, *nyúzni* szokás. Kétségtelen továbbá, hogy a fiatal gém húsa jobb az öregénél s hogy a testrészek közül legtöbben csak a gém mellét szokták felhasználni. Az esetleges halíz elvétele végett a húst tiszta vagy eczetes forró vízzel le lehet forrázni s ennek megtörténte után levesnek, sültnek vagy pörköltnek elkészíteni; fontos, különösen a pörköltnél, hogy az elkészítéshez bőven használjunk vöröshagymát és hogy a zsírt, jobban mondva a szalonnát ne sajnáljuk tőle.

A németek úgy látszik már kezdenek rászokni a gémhús élvezetére, a szaklapokban nem is olyan ritkán lehet olvasni a gémhús jóságát dicsérő s elkészítési módjait ismertető cikkeket.

Ilyen forrásból származó közlések*) szerint a kicson-

*) Fischerei Zeitung, 1919. évf. 32. és 42. sz.

tozott gémmellből kitűnő *beefsteak* készíthető. Vagy pedig, ha a mellet egy éjszakán tejben vagy íróban áztatjuk, szalonnával megtűzdeljük s túlsokáig nem sütjük, elkészítve olyan lesz: mint a legfinomabb marhafilet!?! Egyébként a húst párolva, főzve levesnek is kitűnőnek tartják. Tessék megpróbálni!

Régebbi jogesetek. (Folytatás.)

XLVIII.

A perben álló felek részére költségek meg nem állapíthatók.

A tanúdják a tanúk kereseti képességére és időmulasztására való tekintettel állapítandók meg. (16.409/1901. F. M. sz.)

XLIX.

Feltétlen tilalommal szemben a halárúsítás jóhiszemű eszközlése nem mentő ok.

„K. A. és társai, halkereskedők ellen folyamatba tett halászati kihágási ügyben hozott II. fokú ítéletei ellen H. K. volt társulati igazgatónak fellebbezését hivatalból visszautasítom, egyúttal azonban a dolog érdemét illetőleg megjegyzem, hogy a törvényes hosszúságot még el nem ért süllők áruba bocsátása vagy szállítása a halászaíróról szóló törvény 20 §-ának első pontja értelmében föltétlenül tiltva lévén, ezen feltétlen tilalommal szemben azon körülmény, hogy vádlottak ezen süllők elárúsítását jóhiszeműleg eszközölték, mentő okot egyáltalán nem képez.

A fellebbezés visszautasítandó volt, mert a kihágási eljárás hivatalból indított meg s így a halászati társulat fellebbezési jogának törvényes gyökere nem volt, mert a társulat, mint vádló nem szerepelt és közvetlen érdekelt félként sem tekinthető, a mennyiben a halászatot hosszabb időre bérbeadván, anyagi érdekei a tiltott tény által érintve nincsenek. Felhívom alispán urat, hogy erről az érdekelteket megfelelően értesítse.“*) (57.851/1901. F. M. sz.)

L.

Rákfogáshoz nem kell halászszejgy.

A közigazgatás egyszerűsítéséről szóló 1901. évi XX. t.-cz. 1—12. §-ai kihágási ügyekre nem alkalmazhatók s ily ügyekben az alsófokú hatóságok nem hozhatnak véghatározatot, hanem azok ítélettel döntenek el.

„V. E. ellen indított halászati kihágási ügyben hozott II. fokú ítéletét, V. E. fellebbezésnek minősített felülvizsgálati kérelme folytán... megváltoztatom és panaszoltat a kihágás vádjá és következményei alól felmentem, a felebbezést visszautasító... sz. főszolgabírói végzést pedig megsemmisítem.

Vádlott felmentendő volt, mert eltekintve attól, hogy a halászati törvény 8. §-a csak a halászat gyakorlására**) írja elő kötelezőnek a halászszejgy váltását s így a vádlott azon cselekménye, hogy halászszejgy nélkül rákászott,

*) Ez a felfogás teljes-n megváltozott. A halászati társulatnak a társulati tagok összessége nevében és képviselőjében nemcsak joga, de kötelessége is a sértett közérdek címén fellépni. L. a „Halászat“ 1917. évi 11. számában dr. Lossonczy Géza: „A halászati társulat mint sértett és annak jogköre a rendőri büntető eljárásban“, és ugyanabban a 60.147/1917. F. M. sz. harmadfokú döntést.

Szerk.

**) A mod rn halászati törvényekben a halászat jogának s eme jog gyakorlásának fogalma mindig magában foglalja a rák fogását is. A mi törvényünkben sem érthetjük azt másképp, mert különben miért védené a törvény külön tilalmakkal a rákot is. (21. §.) Nincs tehát semmi ok, hogy a halászás és rákászás között ilyen különbség tétessék.

Szerk.

kihágás tárgyát nem képezheti, az I. fokú ítéletben hivatkozott 65. § e) pontjára alapított különben is téves minősítés itt nem volt alkalmazható, viszont az a körülmény, hogy vádlott a panaszos tulajdonát képező útterületen fogta volna a rákokat, vádlott tagadásával szemben be nem bizonyíttatván, az idézett törvény 65. §-ának a) pontja alapján sem volt büntethető.

A rendőri büntető bíraskodásra nézve a közigazgatási eljárás egyszerűsítéséről szóló 1901. XX. t.-cz. intézkedései nem lévén életbeléptetve, azokra az idézett törvény 1—12. §-aiban foglaltak nem irányadók s így a kihágási ügyek nem véghatározattal, hanem ítélettel döntenek el, a fellebbezésnek két egybehangzó ítélet ellen is helye van s ennél fogva a fellebbezést visszautasító főszolgabírói végzés is, mint szabályellenes, semmisnek volt kijelentendő“. (Földmívelésügyi miniszter, 1902. évi 90.822. sz.)

LI.

Zárt vízből fogott halak származását utólag igazolni nem lehet.

„Az utólag megszerzett bizonyítványok nem voltak elfogadhatók, mert vádlott a tárgyalás alatt a zárt vízből történt fogást szakember létére védelmére fel sem hozta, de meg a törvény a bizonyítvány felmutatását a szállítás vagy eladás alkalmával követeli meg és ez a mulasztás utólag nem pótolható és mert a bemutatott bizonyítványok nem is igazolják, hogy az ezek szerint szállított halak azok voltak, melyek miatt panaszolt ellen az eljárás megindított.

Végül helytelenítem a hatóság azon mulasztását, hogy jöllehet a feljelentés szerint a kihágást többen követték el, az eljárás mégis csak vádlott ellen tétetett folyamatba“. (Földmívelésügyi miniszter, 1902. évi 60.733. sz.)

LII.

Feltételezésből vont következtetés — ha a vádat egyéb bizonyítékok nem támogatják — büntetés alapjául nem szolgálhat.

„L. D. M. és társai ellen folyamatba tett halászati kihágási ügyben hozott másodfokú ítéletét nem fellebbezett részének érintetlen hagyásával felebbezett részében felülvizsgálván, azt megváltoztatom s L. D. M.-t a kihágás vádjá és következményei alól felmentem.

Mert egyedül az a tény, hogy nevezett vádlott kamarájában két darab pisztrángot talált az erdőkerülő, mivel sem bizonyítja a vádlottnak tulajdonított azon vétkeességet, mintha a pisztrángot jogtalanul fogta volna, mert ez a vádbeli cselekmény nem volt bebizonyítható; a megállapított tényből vont következtetés lehetsége nincs ugyan kizárva, de feltételezésre alapított körülmény elmarasztalásra elegendő indokul nem szolgálhat“. (Földmívelésügyi miniszter. 9383/1903. sz.)

LIII.

A legmagasabb pénzbüntetés szabandó arra, a ki valamely kihágás okozta eredmény kiaknázásával tilalmat szeg meg.

„K. M. a robbanószerrel való halászás címén terhére rótt cselekmény miatt nem volt büntethető, mert a tárgyalási anyagból csak annyi derült ki, hogy dinamitrobbanáshoz hasonló durranás történt vádlott közlében s hogy ennek következtében halak kerültek a víz felszínére, de, hogy a dinamitot vádlott dobta volna a vízbe, egyáltalán nem volt bebizonyítható s így habár föltehető is, hogy mások, a kiket a tettel

gyanúsítani lehetne, a közelében nem tartózkodván — a robbanó szer bedobása vádlottat terhelheti, mégis pusztá feltevésből származó következtetés ily címen marasztalásra elég alapot nem képezhet.

Ellenben vádlott maga is beismervén, hogy a Tiszából halat fogott ki, ezzel a fent idézett törvény jelzett szakaszával tiltott cselekményt követett el s így annak rendelkezéséhez képest büntetendő volt, még pedig a maximummal azért, mert ahelyett, hogy az általa hallott durranás miből származását kutatva, a dinamitózó tettes kiderítésére törekedett volna, az okozott eredményt kiaknázandó, a törvény érintett tilalmát megszegte". (Földmívelésügyi miniszter, 113.775/1902. sz.)

LIV.

Az iratok felterjesztése oly hatósági intézkedés, mely a büntethetőség elévülését félbeszakítja.

„N. I. és M. I. a . . . i lakosok ellen folyamatban volt halászati kihágási ügyben a pénzbüntetésnek elévülés címén kért törlését megtagadó határozatát fölvizsgálván, azt helybenhagyom.

Mert a kihágási ügyben 1902. május 22-én hozott II. fokú ítélet ellen irányuló fellebbezés alapján a hatóság 1902. június 29-én kelt jelentésével terjesztvén fel az iratokat, ez a felterjesztés oly hatósági intézkedésnek tekintendő, mely a büntethetőség elévülését félbeszakítja." (Földmívelésügyi miniszter, 1904. évi 42.026. sz.)

LV.

A halászatnak jégzaj miatt megrekedt hajóalmok által történt akadályoztatása nem kihágás.

„I. M. és társai kihágási ügyében hozott II. fokú ítéletét panaszos felebbezésére felvizsgálván, azt megváltoztatom és panaszoltakat nem a vízrendőri, hanem a halászati kihágás vádja és következményei alól mentem fel, a panaszoltak részére megállapított költségeket pedig törölve, azok megfizetése alól panaszost mentem fel.

Mert a panasz nem a vízjogi törvény tilalmainak megszegésére, hanem arra irányult, hogy vádlottak panaszost a halászásban károsan megakadályozták. Miután azonban a panasznak az a tárgya, hogy panaszoltak hajóalmai a sz . . . i Dunaágban nem a kijelölt parton köttettek ki, hanem a beállott fagy miatt a Dunaág torkolatában rekedtek meg, az 1888: XIX. t.-cz. tiltott és büntető szankcióval ellátott rendelkezéseibe nem ütköznek; a halászásnak a jelen esetben felmerült módon való állítólagos megakadályozására pedig az említett törvények a halászás háborítlan gyakorlását biztosító intézkedései (11., 12., 17. §, 64. § c) és d), 65. § c) p.) nem alkalmazhatók, panaszoltakat tárgyi tényálladék hiányában a halászás megakadályozásának vádja alól kellett felmenteni." (Földmívelésügyi miniszter, 1904 évi 9006. sz.)

LVI.

A halászejgy elvonása (1888: XIX. t.-cz. 67. §) csakis a rendelkezést megelőzőt jogerős ítéletek alapján alkalmazható.

„ . . . az elkésztett beadott fellebbezést visszautasítom. A II. fokú ítéletnek az 1888: XIX. t.-cz. 67. §-ára alapított részét azonban hivatalból megsemmisítem s panaszoltakat a halászejgy 3 évre való megvonásával célzott megtorlás alól felmentem.

A fellebbezés visszautasítandó volt, mert a beszerzett bizonyítékok szerint vádlottak fellebbezési jogukra s annak miként gyakorlására a II. fokú ítélet kihirdetése alkalmával figyelmeztetve voltak s így, miután fellebbe-

zésüket a törvényes 15 napi határidőn túl elkésve nyújtották be, az ítélet reájuk nézve jogerőre emelkedett.

Miután azonban az 1888: XIX. t.-cz. 67. §-a szerint halászejgy 3 évi időtartamra csak attól vonható meg, a ki a halászatra jogosított engedélye nélkül üzött halászatért vagy tiltott eszközök használatáért két éven belül két ízben már büntetve volt, a halászejgy megvonása iránt tett rendelkezés a törvény helytelen alkalmazása miatt hivatalból volt megsemmisítendő, mert a vádlottak ellen folyamatban volt régibb kihágási ügyek irataiból megállapított, hogy B. J. 2 éven belül egyáltalán nem volt az idézett §-ban felsorolt kihágások miatt büntetve, V. J. pedig egy ízben elmarasztaltatott ugyan szabálytalan háló használatáért, ez azonban a halászejgy megvonására elegendő alapot annál kevésbé nyújthatott, mert a panasz tárgyalásakor a vádbeli cselekmény elbírálásánál az idézett s csakis jogerős ítéletek alapján alkalmazható § még nem volt tekintetbe vehető.

Erről a felek értesítendő, az I. fokú hatóság pedig figyelmeztetendő, hogy a mennyiben vádlottak halászejgyet kérnek, az tőlük meg nem tagadható." (Földmívelésügyi miniszter, 1904. évi 42.250. sz.)

LVII.

Halászati társulat által a törvényes rendelkezések mellőzésével kijelölt kíméleti tér törvényes védelemben nem részesíthető.

„Panaszlottak a törvény 62. § b) pontja alapján büntethetők nem voltak, mert az, hogy a panaszos társulat közgyűlési határozattal a szóban forgó anyaggödröket kíméleti helyekké kijelölte, a törvény 16. és 48. §-ainak a kíméleti területek kijelöléséhez és hatósági megállapításához kötött törvényes eljárási alakosságokat és az erre illetékes hatósági fórumok eljárását nem pótolhatja. Ebből következik, hogy ezen törvényes rendelkezések mellőzésével csak a társulat kijelölése alapján az illető vízterület a törvény által nyújtott védelemben nem részesülhet s így vádlottak cselekménye azért sem volt ily szempontból elbírálható, mert az idézett § b) pontja csak akkor alkalmazható, ha a § tilalma megsértetik, vagyis, ha a halászatra jogosulatlan éjjel, tilalmi időben, kijelölt kíméleti helyen vagy tiltott eszközzel halász, vádlottak cselekményében pedig az ezen alapon való büntethetőségéhez szükséges kellékek föl nem találhatók". (Földmívelésügyi miniszter, 1904. évi 83.464. sz.)

LVIII.

A kihágás büntethetőségének elévülése hivatalból észlelendő.

„S habár O. T. már az I. fokú ítéletben megnyugodott, mégis az ítéletnek reá vonatkozó része a meghozatalkor már fennforgott s hivatalból észlelendő elévülés miatt hatályon kívül helyezendő volt". (Földmívelésügyi miniszter, 1904. évi 102.836)

LIX.

A halászatra jogosultnak engedelme nélkül kifogott hal a halászatra jogosultnak tulajdona s a mennyiben az a hatóság által elkoboztatott és elárvereztetett, az eladásból befolyt pénzüsszeg a halászatra jogosultat illeti.

„A halászatra jogosultat ezen joga alapján kizárólagos elsajátítási jog illeti meg. A tulajdonszerzésben ezen jog alapján azonban szükséges, hogy az illető a halat birtokába vegye. Ehhez képest, ha a halászatra jogosított halászati területén más valaki fog és vesz

birtokba halat, a hal a birtokbavétel dacára is uratlan marad és azt elsajátítás útján tulajdonul továbbra is csak a halászatra jogosult szerezheti meg, mihez természetesen ennek részéről birtokbavétel szükséges.

Ez a birtokbavétel végbemehet azáltal, hogy a halászatra jogosult vagy a hatóság a halakat attól, a ki azokat jogosulatlanul kifogta, elveszí.

A birtokbavétel útján elsajátítást nem zárja ki azon körülmény, hogy a halak kifogása tilalmi időben történt, mert a törvény a tilalmi idő megállapításánál nem az elsajátítást, hanem tényezeti tekintetekből közvetlenül csak a halászt tiltja.

Miután pedig a Balaton vizén egyedül a fellebbező részvénytársaság a halászatra jogosított és tekintettel arra, hogy elkobzásra vonatkozó büntetőjogi szabályok a jelen esetben egyáltalán nem alkalmazhatók, mert a kihágást nem a halászatra jogosult, illetőleg a halak tulajdonosa követte el s így halaknak hatósági elvétele nem elkobzásnak, hanem csakis a másnak jogát konzerváló cselekménynek minősíthető: ennél fogva a kifogott s a hatóság által eladott halakból befolyt értékösszegnek a nevezett részvénytársaság részére leendő visszaadását kellett elrendelmem". (Földművelésügyi miniszter, 1904. évi 111.222. sz.)

LX.

A halászati terület tulajdonosa nem követ el a halászati törvény 64. § c) pontja értelmében büntetendő kihágást, ha bérlőt levélben tiltja el a halászás gyakorlatától.

"... a halászati törvény 64. § c) pontja azt a tulajdonost rendeli büntetni, a ki a haszonbérbe adott halászati területen a haszonbérlőt vagy ennek engedményesét megtámadja, vagy a halászt üzésében megakadályozza, ezen cselekmények közül azonban az egyik, vagyis a megtámadás nem képezte a vád tárgyát, másrészt a vádlott által a panaszosnak levelében tudtul adott tilalom az idézett büntető § által kívánt megakadályozás cselekvényét ki nem merítette; de az említett tanú vallomása is csak akkor képezhetné döntő mérlegelés alapját, ha azzal bebizonyítható volna, hogy vádlott tilalma a halászás üzésére irányzott akaratot akként akadályozta meg, hogy annak hatásaképen a halászás gyakorlása lehetetlenné vált, ezért vádlott ezen vád alól is az eljárási szabályok 69. §-a szerint kifejezetten fölmentendő volt.

Egyébiránt is panaszosnak módjában állott volna a halászt tetteleg megkezdeni s ha ebben vádlott őt ellenállhatlanul megakadályozza, úgy ez a cselekmény már alapjául szolgált volna a büntetethez". (Földművelésügyi miniszter, 1904. 107.571. sz.)

(Folyt. köv.)

TÁRSULATOK. EGYESÜLETEK.

Az Országos Halászati Egyesület választmánya I. évi október hó 12-én *Inkey Pál* báró elnökletével ülést tartott.

A részletes tudósítást legközelebbi számunkban hozzuk.

A Szolnokvidéki alsóitzsai halászati társulat I. évi október 5-én tartotta meg *Sváb Gyula* elnökletével rendes évi közgyűlését. Az igazgatói jelentés szerint a forradalom és a vörös uralom, de különösen a román megszállás alatt a halpusztítás óriási mérvet öltött; a vízterület őrzéséről pedig egyáltalán szó sem lehetett.

A lefolyt évi számadások 9080-39 korona bevétellel szemben 8924-93 korona kiadást tüntetnek fel. A jövő évi költségeket 88.000 koronában irányozták elő; a tagok évi járulékát kat. holdanként 0-50 K-ban állapították meg. Az igazgató indítványára a közgyűlés

a vörös uralom áldozatává lett *Stögermayer Antal* halászbérlő és az időközben elhunyt *Holló Adolf* és *Nagy Ödön* számvizsgáló bizottsági tagok emlékét jegyzőkönyvileg örökíti meg.

Végül a közgyűlés kimondotta, hogy a vízterület bérösszegét méltányosságból az 1921. évre nem emeli fel, miután a bérlő az 1919. évben és az 1920. év első három hónapjában a halászat gyakorlásában akadályozva volt.

VEGYESEK.

Drágább lett a halászejegy. A mint a lap hivatalos rovatában közölt rendelet-kivonatból kivehető, f. évi október hó 1-től kezdve a *halászejegyekért* lerovandó illeték az eddiginek *ötszöröse*, vagyis a halászatra jogosultak a maguk halászejegyért *20 koronát*, a segéd-személyzetük halászejegyért pedig *5 koronát* tartoznak leróni.

A halászejegyek űrlapjai egyelőre a régiék maradnak. A kincstári bélyeganyagot kezelő hivatalok a raktárakban tartott űrlapokon benyomva lévő bélyegképekre a törvény szerinti magasabb illetéknek megfelelő értékű bélyegjegyet ragasztanak rá, úgy, hogy a bélyegjegy a bélyegképet teljesen elföldi s a felragasztott bélyegjegyeket felülbélyegzik. Ha azonban a halászejegyeket kiállító hivatalnak (az első fokú hatóság székhelyére illetékes kir. adó- vagy bélyegkezeléssel megbízott jövedéki hivatal) nem állanak még rendelkezésére az előbb leírt módon már kellően felbélyegzett űrlapok, akkor a halászejegyet kérő félnek kell a 16 K, illetőleg 4 K különbözethez megfelelő bélyegjegyeket az űrlapon leróni. Ezeket a bélyegjegyeket a kiállító hatóság hivatalosan felülbélyegzi.

A pontyos tógazdaságok lehalászásai már szeptember, végével megindultak s ma már országsszerte folynak. Az eredmény általában kielégítő. Az időjárás kedvező volt, de az etetésre csak csekély mennyiségű s nem megfelelő takarmány állott rendelkezésre. A jó tenyészanyaggal dolgozó üzemeknél, különösen, ha egy kissé segíthettek a takarmányozással, az átlagos hozamok k. holdanként 1-1,5 métermázsa körül várhatók. A ponty ára nagyban a tónál átvéve 50-60 korona között váltakozik, a szerint, hogy milyen a tógazdaság fekvése a szállítás tekintetében és milyen korán adta át az anyagot a kereskedőnek.

Ivásra érett pontyok és angolna a Balatonban. T. szerkesztőség! Az elmúlt napokban, de ma, szeptember 28-án is, *érett ikrával* teli pontyokat fogtak ki a Balatonból a keszthelyi telep halásza. A pontyok mind abból a nemes fajtából valók, a melyeket a Balaton Halászati R.-T. bocsátott a tóba. A Balaton eredeti, régi pontyainál ilyesmit soha sem tapasztaltam, pedig már 50 esztendeje dolgozom itt a Balatonon, mint halász s halkereskedő.

Feljegyzésre való az is, hogy a fonyódi halászok a napokban ugyancsak a Balatonból 1 drb 1 1/2 méter hosszú *angolnát* fogtak. Keszthely. *Kardos György.*

Magyarország integritása és a halászat. A győztes hatalmak reánk erőszakolt békeszerződése, tudjuk, a történelmi Magyarország teljes megsemmisítésére tör. Egyszerűen egy dolgra vonatkozólag voltak kénytelenek ellenségeink is elismerni azt az egyet, a melyet a természet a kárpáti medenczében olyan megbontatlanul teremtett meg: a vízűgyekre vonatkozólag. A vízűgyeknek s azzal kapcsolatban a halászat érdekeinek gondozását a békeszerződés is egységes módon óhajtja intéztetni. Ezt fejezi ki e szerződés 293. §-a, a melyet a vízűgyi kiküldötteink felszólalására vettek fel s a melynek idevonatkozó része a következőképen szól:

"A 292. §-nak az Olt-medencze kivételével a Duna-medenczét alkotó régi Magyarország területén való alkalmazására, valamint az alább tervezett hatásköröknek gyakorlati megvalósítására az említett területeken szuverenitással bíró államok közös érdekeiben állandó vízűgyi technikai bizottság létesítetik, mely valamennyi testületileg érdekelt állam egy-egy képviselőjéből és a Népek Szövetsége által kinevezett elnökből áll.

Ennek a bizottságnak kell elintézni, felügyelni és sürgős esetben a 292. §-ban jelzett megállapodások végrehajtását biztosítani; ennek kell fenntartani és tökéletesíteni — különös tekintettel az erdőpusztításra és fásításra — a vízűgyi egyet, valamint a vele vonatkozásban levő szolgálatokat, a milyen a vízrajzi szolgálat és az árvízleírjelzés is. Előmozdítja a bajózással kapcsolatos kérdések tanulmányozását, kivéve azokat, a melyek a Duna felső folyásán

illetékes hajózási bizottság ügykörébe tartoznak és külön számon tartja a halászati érdekeket is.

Ez a bizottság azonban magára vállalja mindazokat a munkálatokat és tanulmányokat és megteremti mindazokat a szolgálato- kat, a melyekkel az érdekelt államok őt egyértelműen megbízzák.

A vízügyi bizottságnak a jelen béke érvénybe lépése után három hónap elteltével egybe kell gyűlnie; e bizottság ki fogja dolgozni hatáskörének és működésének szabályzatát, mely az érdekelt álla- mok jóváhagyása alá fog bocsátatni.

Mindazokat az egyenetlenkedéseket, a melyek a jelen §-ban tár- gyalta anyag körül támadhatnak, a tervek megfelelően a Népek Szövetsége fogja szabályozni.

A hálók zsinégének a megjelölése. A hálók különböző vastagságú zsinegből készülnek. Ezeket a zsinégeket a gyári elő- állítási titkai szerint szokás megjelölni, a mi bizony a legtöbb ember előtt érthetetlen valami. A nyersanyag, a melyből a hálókat előállítják, a gyapot és kender. Ezeket először is *fonallá* fonják; a fonal az egység. Két vagy több fonalat sodornak aztán össze- zézrnává vagy zsinéggé; az erősebb zsinéget aztán úgy készítik, hogy a vékonyabb zsinégeket sodorják ismét össze. A zsinéget már most törtszámmal jelölik, pl. $\frac{12}{8}$. A nevező itt azt mutatja, hogy hány fonalból áll a zsinég, a számláló pedig jelzi, hogy a fonal minő erősségű. Az erősség megállapítása pedig ismét csak viszony- számmal történik, nevezetesen azt tüntetik fel, hogy egy bizonyos hosszúságú fonal minő súlyú. A gyapotfonaloknál a súlyegység az angol font (453,6 gramm) s a fenti tört számlálója azt mutatja, hogy a fonalból hány köteg, „strengli“ (850 angol yard = 758 m.), nyom egy angol fontot. A $\frac{12}{8}$ jelzésű zsinég tehát három olyan fonalból van összesodorva, a mely fonalból $12 \times 758 = 9216$ m. nyom egy angol fontot, vagyis 453,6 grammot. A kenderfonalak- nál 600 m. hosszúak a kötegek s a súlyegység 1 kg.; a pl. $\frac{24}{8}$ jelzésű kenderzsinég tehát szintén 3 fonalból áll, de a fonal olyan, hogy abból $24 \times 600 = 14.400$ m. nyom 1 kg.-ot.

Halmúmiák. A felsőegyiptomi Esneh városától keletre elterülő homokos sivatagban egészen a libiai hegyek lábáig, nagyszámú halmúmiát találnak, a melyek csekély mélységben vannak eltemetve. Ugyancsak Esneh város környékén egy a ptolomai korszak, Egyiptom makedon-görög uralkodóinak utolsó idejéből való temetővárosban is sok halmúmia kerül elő. A halak a Nilus sügérének — *Lates Niloticus* (Cuvier) — fajához tartoznak, a mely a sügérfélék család- jából való; nagyon elterjedt afrikai fajta hal, a melyet a Nilusból, a Fajum nevű tartományból (a régiek Moeris tava), a Congoból, a Nigerből és a Sénégalból ismernek.

A sőne egyenetlenül barna vagy olajbarna, a hasi táján ezüstös árnyalatban; a fiatal példányok barnán márványozottak. A *Latus Niloticus* megnő egy méteren felüli nagyságra is. Ez a hal az, a melyet a görögök „Latos“ néven említenek. Egyiptom mostani lakói a fellahok „Keschr“-nek hívják. A régi egyiptomiak nagy hálókkal fogták, a melyeket több csónak húzott; de halászták horoggal és szigonyyal is.

A régi Egyiptom egyes vidékein a lakosság vallásos kegyelettel tisztelte e halakat. Több városban, így Esneh-ben is, külön szer- tartása volt e tiszteletnek. Ez a híres régi város, midőn Egyiptom már a görög-római uralom alatt állott, „Latopolis“ nevet kapta, vagyis e halról nevezték el. De nemcsak az élő halakat tisztelte a lakosság, hanem az egyiptomi vallásos felfogáshoz híven az elpusztultakat is meg akarták az enyészettől menteni s ezért épp úgy mint

az emberek holttetemeiből, e halakból is múmiákat készítettek s így temették el azokat. Ezekre a halmúmiákra akadnak aztán a mai kor kutató emberei az egyiptomi homoktengerben. (Gaillard et Daressy „La Faun momifiée de l'ancienne Egypte“.)

Hivatalos árjegyzés. A budapesti vásárcsarnoki igazgatóság hivatalos árjegyzése szerint szeptember végével az *éő ponty* ára nagyban, métermázsánként 6000—8500 K volt, a *csuka* 3000—7000, a *balatoni keszeg* 1000—1400, a *márna* 4000—4200 és a *balatoni süllő* 7000—9000 K árbán került nagyban forgalomba.

A kicsinyben való árakat az elmúlt hónapban s e hónap elején kilogrammonként fillérekben az alábbi összeállítás mutatja:

	1920. szeptember 11.		1920. október 9.	
	Vásár- csarnokokban	Nyílt piacon	Vásár- csarnokokban	Nyílt piacon
a) Edesvízi (élő) hal:				
Ponty, nagy ...	8000—8400	} 5000—8000	} 9000—10000 7000—9000	} 5000—8000
„ kicsiny ...	6000—7200			
Harcsa, nagy ...	—	} 8000—10000	} —	} 8000—10000
„ kicsiny ...	—			
Csuka, nagy ...	8000—8000	} 4000—7000	} —	} 4000—8000
„ kicsiny ...	6000—6000			
Kárász ...	—	3500—5000	6000—6400	3500—5000
Czompó ...	—	4000—5000	6000—7000	4000—5000
Márna ...	6500—8000	—	7600—7600	6000—7000
Keszeg ...	—	2400—4000	—	2400—4000
Kecsege, nagy ...	—	10000—10000	—	10000—10000
„ kicsiny ...	—	—	—	—
Apró, kevert hal ...	—	2000—4000	—	2000—4000
b) Édesvízi jegelt (nem élő) hal:				
Ponty, nagy ...	7000—8000	} 3000—6000	} 6000—8000 4000—6000	} 3000—6000
„ kicsiny ...	4000—6000			
Harcsa, nagy ...	—	} 7000—8000	} 12000—14000 8000—10000	} 7000—8000
„ kicsiny ...	12000—12000			
Csuka, nagy ...	7000—8000	} 4000—6000	} 6000—8000 5000—6000	} 4000—6000
„ kicsiny ...	5200—6000			
Fogassüllő, dunai	7000—7000	5000—8000	9000—9000	8000—10000
I. Fogassüllő, balatoni nagy 3 kg. felül				
I. Fogassüllő, balatoni nagy 2—3 kg.-os ...	—	—	10000—10000	—
II. Fogassüllő, balatoni kicsi 45 cm. h. feljebb				
IV. Fogassüllő, balatoni kicsi 35 cm. h. feljebb ...	7000—7000	—	8000—8000	—
Keszeg, balatoni ...	1400—2000	1600—3000	1600—2000	1600—3000
Garda, balatoni ...	1400—1400	—	—	—
Kárász ...	—	2000—2400	2000—2400	2000—2400
Czompó ...	—	—	—	—
Márna ...	5000—6000	500—700	6000—7000	5000—7000
Keszeg ...	1600—4000	1400—2000	3500—4800	1400—2000

Tógazdaságok figyelmébe!

Veszek több ezer métermázsra élő pontyot, czompót, kárászt stb.

ZIMMER FERENCZ halászmester, BUDAPEST, Rözjonti vásárcsarnok. Telefon: József 48—94

A SÁRDI TÓGAZDASÁG

Levélczím: Tógazdaság Sárd, (Somogy m.) Sürgőnyezím: Tógazdaság Kiskorpád. Vasutállomás: Kiskorpád.

ősz és tavaszi szállításra elad 1—2—3-nyaras javított wittingaui pontyot és anyapontyot, bajorországi aischgründi 1—3-nyaras és anyapontyot, japánpontyot (higo), aranyorfiát, naphalat, amerikai törpehar- csát, 1—4-nyaras tavi czompót, fogassüllőt, megtermékenyített fogassüllőikrát és minden egyéb tenyészhalat.

A tógazdaság kizárólag csak tenyészhalat termel.

Árjegyzékkel szolgál a Tógazdasági Intézőség Sárd, (Somogy megye).